

Anabilim Dalımızda Uygulamış Olduğumuz Diz Eklemi Artroskopilerinin Genel Değerlendirmesi

(1983-1992 yılları arasındaki 10 yıllık deneyim)

Serdar Tüzüner⁽²⁾, Feyyaz Akyıldız⁽²⁾, Kadir Dalcı⁽¹⁾, Semih Gür⁽³⁾, Ersin Nuzumlalı⁽³⁾, Ahmet Turan Aydın⁽⁴⁾, Erdoğan Altınel⁽⁵⁾

Bu çalışmada, Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji Anabilim Dalı'nda 1983-1992 yılları arasında (10 yıllık dönem) yapılan artroskopik girişimlere ait dökümanlar değerlendirilerek artroskopi ve artroskopik cerrahideki gelişim ve deneyimlerimizin aktarılması amaçlanmıştır.

Anahtar kelimeler: Diz eklemi, artroskopi

General review of knee joint arthroscopies performed in our clinic (10 years experience between 1983-1992)

The objective of this study is to present our experience and progress in arthroscopy and arthroscopic surgery by evaluating the documents of the knee arthroscopy which were done in the Department of Orthopaedic Surgery and Traumatology of the Medical School of Akdeniz University, in Antalya between the years of 1983-1992 (a ten years period).

Key words: Knee joint, arthroscopy

Artroskopi günümüzde yaygın olarak uygulanan, diz, omuz, ayak bileği ve diğer eklemlerin patolojilerinin tanı ve sağaltımında önemli bir yer tutan yöntemdir. 1970'li yıllardaki teknolojik gelişmeye paralel olarak bir çok artroskopik enstrümantasyon ve teknik tanımlanmış, 1980'li yıllarda bu uygulamaların uzun süreli takip sonuçları alınarak parsiyel artroskopik menisektomi, menisküs dikişi, artroskopik çapraz bağ onarımları sık yapılan, rutin girişimler haline gelmiştir (3, 4, 5, 6, 7, 8, 9). Artroskopi uygulamasında video-endoskopi bu gelişime belirgin bir hız kazandırmıştır. Kongre, seminer ve uygulamalı kurslar ülkemizde artroskopi eğitiminin yaygınlaşmasına önemli katkılarda bulunmuştur.

Kliniğimizde ilk artroskopi eğitim çalışmaları dana dizi modeli üzerinde yapılmış ve 1983 yılı içerisinde rutin artroskopi uygulamalarına geçilmiştir (2). 10 yıllık süreç içerisinde anestezi şekli, artroskopik enstrümantasyon ve artroskopi uygulamalarında dünyadaki gelişmelere benzer deneyimler yaşanmıştır. Bu çalışmada kliniğimizdeki artroskopi uygulamalarının retrospektif değerlendirilmesi ile deneyimlerimizin aktarılması amaçlanmıştır.

Hastalar ve yöntem

1983-1992 yılları arasında Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji Anabilim Dalı'nda tanıs ve cerrahi amaçlı diz eklemi artroskopisi yapılan 791 hastanın 796 dizine ait demografik-klinik-artroskopik girişim ve önerilerle ilgili bilgilerin yer aldığı kartlardaki verilerin bilgisayar

ortamına geçirildikten sonra ayrıntılı bir değerlendirilmesi yapılmıştır. Artroskopik girişimler 1989 yılına kadar gözle, 1989 yılından sonra video-endoskopik sistem ile yapılmıştır.

Verilerin Analiz Sonuçları:

1983-1992 döneminde kliniğimizde 791 hastada 796 dize artroskopi yapılmıştır. Hastaların 227'si (%28.69) bayan, 564'ü (%71.31) erkektir. Yapılan diz artroskopilerinin 390'ı (%48.99) sağ dize, 406'sı (%51.01) sol dize yapılmıştır. Ortalama hasta yaşı 32.9 yıldır (9-74 yaş). Tablo 1'de hastaların yıllara göre ve yapılan artroskopik girişimin niteliğinin dökümü görülmektedir.

Yıllar	Sayı	Tanısal artroskopi	Cerrahi artroskopi
1983	2	2	0
1984	2	1	1
1985	26	21	5
1986	53	47	6
1987	66	60	6
1988	74	47	27
1989	101	65	36
1990	153	102	51
1991	143	97	46
1992	176	29	147
Toplam	796	471	325

Tablo 1: Yıllara göre tanısal ve cerrahi diz eklemi artroskopilerinin dağılımı

Tartışma ve sonuç

Artroskopik teknikler 80'li yıllarda hızlı bir gelişme ile ortopedik cerrahinin vazgeçilmez girişimlerinden birisi olmuştur (8). 1980'li yıllardan önce artroskopi

(1) Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji Anabilim Dal, Araştırma Görevlisi

(2) Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji Anabilim Dal, Uzman Dr.

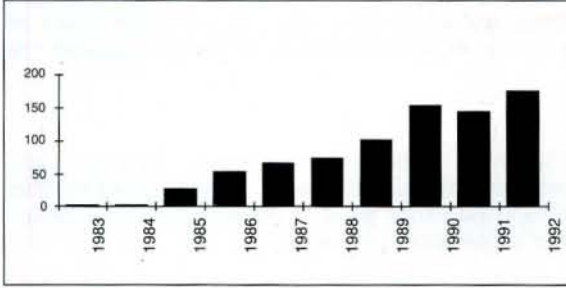
(3) Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji Anabilim Dal, Yard. Doç. Dr.

(4) Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji Anabilim Dal, Doç. Dr.

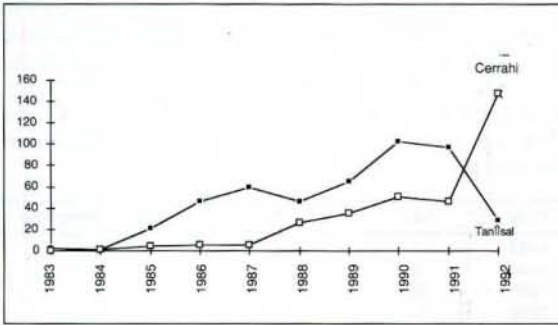
(5) Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji Anabilim Dal, Prof. Dr.

eğitiminde eğitim olanakları kısıtlı ve bireysel çabaya dayalı iken 1980'li yıllarda mezuniyet sonrası eğitim programları (kongre, seminer ve uygulamalı kurslar), kitap, videotayp gibi eğitim araçlarının katkısı ile bu alandaki gelişme hızlanmış ve yaygınlaşmıştır. Ülkemizde de benzer bir süreç yaşanmış; artroskopi ile uğraşan hekimlerin bir bilimsel dernek çatısı altında toplanmaları ile artroskopi eğitiminin yaygınlaştırılması, standardize edilmesi ve çalışmaların bilimsel toplantılarda tartışılması gerçekleşmiştir.

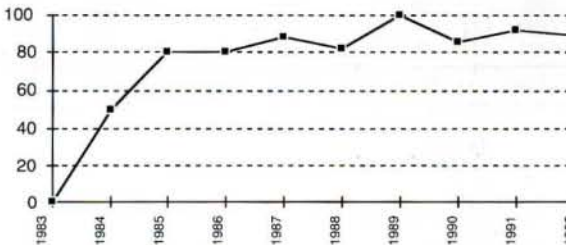
Tablo 1, Şekil 1 ve 2'de de görüldüğü gibi artroskopi işleminin niteliği (tanısal, cerrahi) ve uygulama sayısı kazanılan deneyim ve ekipmanlardaki gelişme ile yakın bir ilişki (etkileşim) göstermektedir. 1987 yılına kadar diz eklemi artroskopisi uygulamaları tanısal artroskopi ağırlıklı iken deneyimin artması, 1989 yılında da videoendoskopik sistemlere sahip olunması ile cerrahi artroskopi uygulamasında hızlı bir artış olmuştur.

Şekil 1: Yıllara göre diz eklemi artroskopilerinin dağılımı

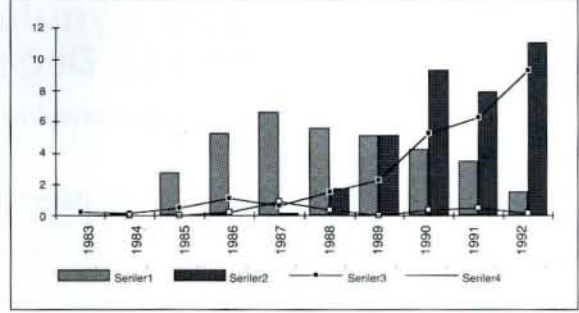

Şekil 2: Tanısal ve cerrahi artroskopik girişimler

Şekil 3: Ayaktan diz eklemi artroskopisi yapılan hastaların yatırılarak diz artroskopisi yapılan hastalara göre yüzdeleri

Tanısal artroskopinin ağırlıklı olarak yapıldığı ilk yıllarda lokal anestezi tercih edilmiş, çok sınırlı

Şekil 4: Anestezi tiplerinin dağılımı

Seriler: 1 Lokal anestezi, 2 Regional anestezi, 3 Genel anestezi, 4 Anestezi tipi bilinmeyen grup

sayıdaki olguda lokal anestezi ile cerrahi girişim uygulanmıştır. Ancak zaman içerisinde uygulama sayısının ve deneyimin artması, cerrahi artroskopi gereksiniminin artması ve diz eklemi artroskopisini hastayı hastahaneye yatırmaksızın uygulama tercihi nedeniyle anestezide ağırlık regional anesteziye kaymıştır. Böylece kısa sürede çok daha fazla sayıda artroskopik işlem yapma imkanı olmaktadır.

Artroskopi eğitimi, bir süreç olup; günümüzde daha hızlı olabilmekte; ülkemizde de bu konuda deneyim ve merkezleşme hızla artmaktadır. Gerek hekim, gerekse hastanın temel beklentisi hastanede yatış süresinin kısaltılması, erken işe veya spora dönme, fonksiyon kazanma olduğu için uygun anestezi ile ayaktan uygulamalar tercih edilmelidir.

Bu çalışmada kliniğimizde son 10 yılda yapılan artroskopi uygulamalarındaki gelişmeler (uygulama şekli, anestezi, hastanede yatış süresi) değerlendirilmiş; dünyadaki gelişime benzer şekilde olduğu gözlenmiştir.

Kaynaklar

1. Aydın AT, Altinel E, Gür S, Ramazanoğlu A: Lokal anestezi ile diz eklemine tanısal ve cerrahi poliklinik artroskopi uygulaması. Acta Orthop Trauma Turcica 24:319-322, 1990
2. Aydın AT, Altinel E: Dana dizi modelinde triangulasyon ve cerrahi artroskopi uygulaması. Acta Orthop Trauma Turcica 2:89-104, 1986
3. Clancy WG: Arthroscopic anterior cruciate ligament reconstruction with patella tendon. In Dorr LD (ed): Techniques Orthop 2:13-22, 1988
4. DeHaven KE, Hales W: Peripheral meniscus repair: An alternative to meniscectomy. Orthop. Transact. 5:399-400, 1981
5. Johnson LL: Arthroscopic abrasion arthroplasty historical and pathologic perspective: Present status. Arthroscopy 2(1):54-69, 1986
6. Metcalf RW, Coward DC, Rosenberg TD: Arthroscopic partial meniscectomy: A five year follow-up. Orthop Trans. 7:504, 1983
7. Morgan CD, Casscells SW: Arthroscopic meniscal repair. A safe approach to the posterior horns. Arthroscopy 2:3-12, 1986
8. Schoenholtz GJ: Arthroscopic surgery -past, present, and future. Arthroscopy 4:226-229, 1988
9. Warren RF: Arthroscopic meniscus repair. Arthroscopy 170-172, 1985

Yazışma adresi

Dr. Serdar Tüzüner
Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi
Ortopedi ve Travmatoloji Anabilim Dalı
07058 Kepez, Antalya